

ПрАТ “ВНЗ “МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ”
Навчально-науковий інститут права та безпеки імені князя Володимира Великого

МАУП

Кафедра національної безпеки

Затверджую:
Директор Інституту безпеки

Сергій ЛІСЕНКО
“ ” 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Національної безпеки

Протокол № 1 від 07.08.2025 р.
Заст. зав. кафедри

Іван СЕРВЕЦЬКИЙ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА»»

Спеціальності: **256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»**

Спеціалізація: _____

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Ровний Віктор Васильович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри національної безпеки

(підпис)**Викладач:**

Ровний Віктор Васильович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри національної безпеки

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри національної безпеки

Протокол № 1 від «07» 08 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Вступ до спеціальності «Національна безпека»
Шифр та назва спеціальності	КЗ Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	5 кредита/150 год Лекції : 34 Семінарські заняття: 34 Самостійна робота студентів: 84
Терміни вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/assets/files/kafedra/nacbezpeka/sylabus-b/vstup-do-specialnosti-nacionalna-bezpeka.pdf

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

<i>Ровний Віктор Васильович</i>	
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	
Посада	Заступник директора—декан інституту безпеки, доцент кафедри
Дисципліни, які викладає НПП	Вступ до спеціальності «Національна безпека»
Напрями наукових досліджень	Освіта, безпека освіти
Посилання на реєстри ідентифікаторів науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8716-5358 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=ECeGQGUAAAAJ&hl=uk
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	victor.rovnuy.ta@gmail.com
Контактний тел.	+380507417375
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-bezpeki-pratvnyz-maup/nacionalna-bezpeka/rovnij-viktor-vasilovich.html

1.1 Анотація курсу.

Курс «Вступ до спеціальності “Національна безпека”» є обов’язковою дисципліною для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю КЗ Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності). Курс вивчається протягом I семестру обсягом 5 кредитів ECTS (лекції – 24 год., семінарські заняття – 36 год., самостійна робота студентів – 90 годин) та знайомить здобувачів із базовими поняттями й категоріями національної безпеки, системою забезпечення національної безпеки України, колом суб’єктів та учасників безпекової діяльності, нормативно-правовими засадами функціонування сектору безпеки і оборони, а також із ключовими напрямками протидії сучасним загрозам і ризикам у відповідних сферах.

1.2 Предмет вивчення курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних положень, понять і підходів, а також норми й принципи, що регулюють суспільні відносини у сфері забезпечення національної безпеки, функціонування суб’єктів сектору безпеки і оборони та реалізацію державної політики у відповідних напрямках, зокрема з урахуванням організаційно-правових механізмів, інституційної взаємодії й управлінських процедур. Опрацювання змісту дисципліни спрямоване на формування у здобувачів належного рівня правової культури та професійної правосвідомості, необхідних для розуміння ролі держави, суспільства і громадянина у зміцненні безпекового середовища, а також для коректного застосування базових положень законодавства і доктринальних підходів у навчальних і практикоорієнтованих ситуаціях.

1.3 Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності “Національна безпека”» є формування у здобувачів системи фундаментальних знань про зміст і структуру національної безпеки, сучасні загрози та виклики, принципи організації й функціонування сектору безпеки і оборони, а також про основи державного управління у безпековій сфері. Вивчення курсу має забезпечити набуття первинних професійних компетентностей, необхідних для подальшого опанування спеціальних дисциплін, розуміння логіки ухвалення управлінських рішень у сфері безпеки, орієнтації в базових правових та інституційних механізмах запобігання, реагування і відновлення, а також розвитку навичок критичного аналізу ризиків та оцінювання ефективності безпекових заходів.

1.4 Завдання: поглиблене засвоєння понятійно-категоріального апарату національної безпеки та ключових наукових підходів до її тлумачення; забезпечення знань про сутність, принципи, цілі, завдання і функції системи забезпечення національної безпеки, її інституційну побудову та основні напрями державної політики у відповідних сферах; розкриття ролі й повноважень суб’єктів сектору безпеки і оборони та особливостей їх взаємодії у межах єдиної системи управління; формування уявлення про сучасні загрози, ризики та фактори дестабілізації безпекового середовища, а також про базові механізми їх попередження і нейтралізації; набуття навичок аналізу нормативно-правових засад безпекової діяльності, інтерпретації ключових документів стратегічного планування та застосування отриманих знань під час розв’язання типових навчально-практичних ситуацій.

1.5 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни:

Пререквізити:

Постреквізити:

«Теорія безпеки організацій» (дисципліна «Вступ до спеціальності “Національна безпека”») тісно пов’язана з курсом «Теорія безпеки організацій», оскільки засвоєння базових уявлень про безпекові системи, ризики, загрози, уразливості та управлінські підходи на рівні організацій створює концептуальну основу для розуміння національної безпеки як багаторівневої системи та для подальшого опанування інституційної логіки безпекового сектору).

«Управління інформаційною безпекою» (зв’язок зумовлений тим, що у вступному курсі формується загальне бачення місця інформаційної безпеки у структурі національної безпеки, розуміння ролі держави й організацій у протидії інформаційним загрозам, а також первинні навички ідентифікації ризиків, які надалі поглиблюються у межах управлінських моделей, політик і процедур інформаційної безпеки).

«Теоретичні основи захисту інформації» (дисципліна пов’язана з «Вступом до спеціальності “Національна безпека”») через необхідність опанування базових категорій захисту інформації, принципів конфіденційності, цілісності та доступності, розуміння загальних підходів до охорони інформаційних ресурсів і систем, що дозволяє коректно інтерпретувати інформаційну складову національної безпеки та її пріоритети у державній політиці).

«Кадрова безпека та основи детекції брехні» (курс є дотичним, оскільки вступна дисципліна окреслює значення людського фактору в системі національної безпеки, проблематику внутрішніх ризиків, добросовісності та надійності персоналу, а також загальні підходи до забезпечення кадрової стійкості інституцій, що надалі деталізуються через інструменти кадрової безпеки та базові методи виявлення неправдивої інформації).

«Економічна безпека у складі національної безпеки» (взаємозв’язок полягає у тому, що «Вступ до спеціальності “Національна безпека”») формує системне розуміння національних інтересів, стійкості держави та загроз економічного характеру, а також підходів до аналізу ризиків і державного управління, що є необхідним для поглибленого вивчення економічної безпеки як ключової компоненти національної безпеки).

«Безпека критичної та енергетичної інфраструктури» (курс пов’язаний із вступною дисципліною, оскільки в її межах закладається розуміння критичної інфраструктури як об’єкта державного захисту, її ролі у забезпеченні стійкості країни та безперервності життєво важливих функцій, а також загальних принципів запобігання загрозам, реагування та відновлення, що надалі конкретизуються на прикладі енергетики й інших критичних секторів).

«Оперативно-тактичні засади обороноздатності держави» (зв’язок зумовлений тим, що «Вступ до спеціальності “Національна безпека”») надає базові уявлення про оборонну складову національної безпеки, структуру сектору безпеки і оборони, принципи координації та управління у кризових умовах, що слугує

необхідною передумовою для подальшого опанування оперативно-тактичних підходів і практик забезпечення обороноздатності).

«**Громадська безпека та цивільний захист**» (дисципліни взаємопов'язані, оскільки у вступному курсі розкривається значення безпеки людини, суспільної стійкості та державних механізмів реагування на надзвичайні ситуації, а також базові інституційні засади захисту населення, що стає підґрунтям для деталізації організаційних, правових і управлінських механізмів у сфері громадської безпеки та цивільного захисту).

«**Організаційно-правові засади охорони здоров'я**» (зв'язок проявляється через формування у вступній дисципліні розуміння соціальної та гуманітарної складової національної безпеки, зокрема безпекових аспектів охорони здоров'я, біологічних ризиків та інституційної відповідальності держави, що дозволяє надалі ґрунтовно аналізувати організаційно-правові механізми функціонування системи охорони здоров'я як елементу безпекової політики).

«**Екологічна безпека у складі національної безпеки**» (курс пов'язаний з «Вступом до спеціальності “Національна безпека”») через необхідність системного бачення екологічних загроз, ризиків для критичних ресурсів і населення, а також ролі державного управління у запобіганні та мінімізації наслідків, що у вступному курсі окреслюється як складова національних інтересів та стійкості).

«**Розвідувальна та контррозвідувальна діяльність**» (взаємозв'язок зумовлений тим, що у вступному курсі формуються базові уявлення про безпекові інституції, їх функції, принципи законності та координації, а також значення інформації та аналітики для управлінських рішень у сфері безпеки, що є необхідною основою для подальшого вивчення розвідувальних і контррозвідувальних механізмів).

«**Корпоративна безпека та протидія рейдерству**» (дисципліна пов'язана зі вступним курсом через розуміння безпеки як комплексного явища, де державний, економічний та організаційний рівні взаємодіють; у «Вступі до спеціальності “Національна безпека”») закладаються засади аналізу загроз і стійкості, що дозволяє надалі розглядати корпоративну безпеку та протидію рейдерству як частину ширшого безпекового середовища й економічної стабільності).

1.6 Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Забезпечено дисципліною, зокрема через опрацювання змісту «Вступу до спеціальності “Національна безпека”», оскільки курс формує розуміння зв'язку між національною безпекою та цінностями демократичної держави, правами і свободами людини і громадянина, суспільною довірою та легітимністю державних інститутів; у межах тематики дисципліни здобувачі усвідомлюють, що забезпечення безпеки не може відриватися від принципу верховенства права, підзвітності органів влади та необхідності сталого розвитку, а також набувають здатності співвідносити безпекові

заходи з вимогами законності, пропорційності та захисту прав людини як базових орієнтирів функціонування держави і громадянського суспільства.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Забезпечено дисципліною, оскільки «Вступ до спеціальності “Національна безпека”» закладає фундаментальні знання про предметну область спеціальності КЗ, її понятійно-категоріальний апарат, структуру та напрями національної безпеки, коло ключових загроз і ризиків, а також інституційну архітектуру сектору безпеки і оборони; у результаті здобувачі формують первинне розуміння професійної діяльності у безпековій сфері, її етичних і правових рамок, логіки управлінських рішень, взаємодії державних органів і суспільства, що створює підґрунтя для подальшого опанування профільних дисциплін та практикоорієнтованих компетентностей.

СК1. Здатність осмислювати та застосовувати знання у сфері національної безпеки, її концепції, цінностей та досягнень.

Забезпечено дисципліною через системне вивчення базових концепцій національної безпеки, розкриття її ціннісного підґрунтя та стратегічних орієнтирів, що дозволяє здобувачам не лише відтворювати теоретичні положення, а й коректно застосовувати їх для пояснення безпекових процесів і явищ у державі; курс формує здатність інтерпретувати національну безпеку як комплексну сферу державної політики та публічного управління, співвідносити практичні рішення з національними інтересами, суспільною стійкістю та вимогами законності, а також використовувати засвоєні знання як основу для подальшого професійного розвитку у відповідних напрямках забезпечення безпеки.

СК3. Здатність демонструвати та використовувати знання з теорії національної безпеки, виявляти та аналізувати загрози економічній, політичній, інформаційній, воєнній, соціальній та іншим напрямкам життєдіяльності держави.

Забезпечено дисципліною, оскільки у межах «Вступу до спеціальності “Національна безпека”» здобувачі опановують базові теоретичні підходи до класифікації загроз і ризиків, логіку виявлення уразливостей, розуміння взаємозалежності сфер безпеки та комплексного характеру сучасних викликів; курс створює основу для аналітичного мислення, необхідного для ідентифікації загроз економічній стабільності, політичній системі, інформаційному простору, обороноздатності, соціальній сфері та іншим напрямкам, а також для первинного оцінювання їх наслідків, пріоритетності та можливих механізмів протидії у системі державного управління.

СК4. Здатність визначати та використовувати знання щодо місця, ролі та функцій суб'єктів національної безпеки та безпекових інститутів України.

Забезпечено дисципліною через засвоєння інституційної логіки системи забезпечення національної безпеки, аналіз повноважень і ролей суб'єктів сектору безпеки і оборони, а також розуміння механізмів міжвідомчої взаємодії, координації та підзвітності; у процесі вивчення курсу здобувачі набувають здатності коректно визначати компетенції основних безпекових інститутів, розуміти їх функціональне призначення у попередженні, реагуванні та відновленні, а також застосовувати ці

знання для пояснення практичних моделей управління безпековими процесами, організації взаємодії та розмежування відповідальності в реальних або навчально-модельних ситуаціях.

1.7 Очікувані результати навчання (ПРН)

ПРН1. Організовувати професійну діяльність з дотриманням прав і свобод людини і громадянина, поваги до гідності особи, захисту її інтересів, а також законних інтересів суспільства та держави, забезпечення її суверенітету і територіальної цілісності.

Забезпечено дисципліною «Вступ до спеціальності “Національна безпека”», оскільки у межах курсу здобувачі засвоюють, що будь-яка діяльність у сфері національної безпеки має здійснюватися в правових межах і з урахуванням пріоритетності прав і свобод людини, принципу верховенства права та поваги до гідності особи; дисципліна формує розуміння співвідношення інтересів особистості, суспільства і держави, а також необхідності досягнення балансу між безпековими потребами та демократичними стандартами, що є визначальним для організації професійної діяльності в умовах криз, загроз і підвищених ризиків. Одночасно курс закладає базове бачення суверенітету й територіальної цілісності як фундаментальних національних інтересів, пояснює роль інституцій сектору безпеки і оборони у їх захисті та підводить здобувачів до усвідомлення персональної відповідальності фахівця за законність, добросовісність і суспільну довіру під час виконання професійних функцій.

ПРН7. Розуміти і використовувати понятійно-категоріальний апарат теорії національної безпеки щодо структури національної безпеки, об'єктів, суб'єктів та принципів забезпечення національної безпеки.

Забезпечено дисципліною через опрацювання базових понять і категорій спеціальності, що дозволяє здобувачам сформувати системне уявлення про структуру національної безпеки як цілісної багаторівневої системи та навчитися коректно використовувати її ключові категорії у навчальних і практикоорієнтованих ситуаціях. У межах курсу здобувачі засвоюють зміст понять об'єктів і суб'єктів національної безпеки, принципів забезпечення безпеки, логіки інституційної архітектури сектору безпеки і оборони, що створює підґрунтя для грамотного аналізу документів стратегічного планування, нормативно-правових засад та управлінських рішень у безпековій сфері, а також для подальшого професійного опанування спеціальних дисциплін.

ПРН8. Аналізувати основні напрями забезпечення національної безпеки в державі, включаючи правові основи забезпечення національної безпеки, рівні та види національної безпеки, методи забезпечення національної безпеки, управління безпекою особистості, суспільства та держави через баланс їхніх життєво важливих інтересів, характеристики та критерії забезпечення національної безпеки.

Забезпечено дисципліною, оскільки «Вступ до спеціальності “Національна безпека”» формує у здобувачів здатність до цілісного аналізу напрямів забезпечення безпеки держави, пояснює роль правових основ у легітимації та обмеженні безпекових заходів, а також розкриває логіку рівнів і видів національної безпеки як системи взаємопов'язаних складових. У процесі опанування курсу здобувачі

набувають первинних навичок аналізу методів забезпечення національної безпеки та розуміння того, що управління безпекою має відбуватися через узгодження життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави, без протиставлення цих елементів, а через їх взаємне підсилення та підзвітні управлінські механізми. Окремий акцент дисципліни пов'язаний з осмисленням характеристик і критеріїв безпеки як практичних орієнтирів оцінювання стійкості, ефективності політик і здатності інституцій діяти у нормальних та кризових умовах.

ПРН13. Аналізувати та упорядковувати основні властивості об'єктів безпеки окремих сфер забезпечення національної безпеки і видів діяльності та здійснювати класифікацію загроз об'єктам безпеки, класифікацію та ранжирування джерел загроз і вразливостей безпеки.

Забезпечено дисципліною через формування у здобувачів аналітичного підходу до розуміння об'єктів безпеки в різних сферах та усвідомлення багатофакторності загроз, що можуть впливати на стійкість держави, суспільства і критично важливих систем. У межах курсу закладаються базові навички структурованого опису об'єктів безпеки, визначення їх значущих властивостей та ознак, що мають значення для оцінювання ризиків, а також логіка класифікації загроз за походженням, спрямованістю, масштабом і наслідками. Дисципліна підводить здобувачів до розуміння необхідності ранжирування джерел загроз і вразливостей, встановлення пріоритетів реагування та вибору адекватних механізмів протидії, що є ключовою передумовою для подальших курсів, які поглиблюють ризик-орієнтоване управління у сферах інформаційної, економічної, екологічної, воєнної, соціальної та інших складових національної безпеки.

2. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ФАХІВЦЯ

Тема 1. Вступ до спеціальності: сутність національної безпеки та її місце в системі державної політики

Тема спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про поняття національної безпеки, її ціннісні орієнтири та зв'язок із правами і свободами людини, верховенством права, суверенітетом і територіальною цілісністю держави. У процесі опанування теми здобувачі засвоюють базові підходи до розуміння безпеки як багатовимірного явища, що охоплює інтереси особистості, суспільства та держави, а також набувають первинних навичок інтерпретації безпекових процесів у контексті сучасних викликів і ризиків.

Тема 2. Теорія національної безпеки: понятійно-категоріальний апарат, структура, об'єкти та суб'єкти

Вивчення цієї теми покликане забезпечити здобувачів знаннями про структуру національної безпеки, її об'єкти та суб'єкти, принципи забезпечення безпеки й логіку функціонування безпекових інститутів. Тема формує здатність коректно використовувати категорії теорії національної безпеки для опису безпекового середовища, розуміти розмежування компетенцій суб'єктів сектору безпеки і оборони та усвідомлювати значення міжвідомчої координації, підзвітності й законності у сфері публічного управління безпекою.

Тема 3. Система забезпечення національної безпеки України: інституційна архітектура та механізми взаємодії

Тема спрямована на засвоєння здобувачами уявлення про інституційний механізм забезпечення національної безпеки, взаємозв'язок державних органів, місце й функції безпекових інститутів, а також роль суспільства у формуванні стійкості держави. Опанування теми розвиває здатність аналізувати організаційні моделі координації, інформаційно-аналітичного супроводу та ухвалення управлінських рішень, що забезпечують узгодження дій суб'єктів безпеки у звичайних і кризових умовах.

Тема 4. Правові засади національної безпеки: принципи законності, верховенства права та стандарти захисту прав людини

Тема спрямована на формування розуміння того, що безпекова діяльність має здійснюватися в правових межах, із дотриманням прав і свобод людини та принципу пропорційності втручання держави. Вивчення теми забезпечує усвідомлення ролі правового регулювання у легітимації безпекових заходів, визначенні повноважень суб'єктів безпеки та встановленні гарантій від зловживань владою, а також розвиває здатність співвідносити управлінські рішення у сфері безпеки з вимогами демократичної держави.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ

Тема 5. Економічна безпека як складова національної безпеки: ключові ризики та інструменти забезпечення стійкості

Тема формує у здобувачів розуміння економічної безпеки як базової умови державної стійкості, здатності фінансувати публічні функції, забезпечувати соціальну стабільність і обороноздатність. Вивчення теми спрямоване на засвоєння типових загроз економічній сфері, логіки їх ідентифікації та первинного оцінювання наслідків, а також на розуміння ролі державної політики у протидії дестабілізаційним чинникам.

Тема 6. Інформаційна безпека та захист інформації: загрози, вразливості, базові підходи до протидії

Тема дає можливість засвоїти місце інформаційної безпеки у системі національної безпеки, зрозуміти природу загроз інформаційному простору та інформаційним ресурсам, а також принципи захисту інформації і організаційні підходи до управління ризиками. Вивчення теми спрямоване на розвиток здатності аналізувати інформаційні впливи, порушення цілісності й доступності інформації, а також усвідомлювати значення правових і управлінських механізмів у сфері захисту даних та інформаційної стійкості.

Тема 7. Воєнна та оборонна складова національної безпеки: обороноздатність, стратегічні й оперативні підходи

Тема спрямована на формування уявлення про оборонну складову національної безпеки, завдання держави у сфері оборони та роль інституцій сектору безпеки і оборони у забезпеченні суверенітету й територіальної цілісності. Опанування теми дає здобувачам можливість зрозуміти загальну логіку функціонування оборонних

механізмів, принципи планування та координації дій у ситуаціях воєнних і гібридних загроз.

Тема 8. Громадська безпека та цивільний захист: попередження, реагування, відновлення та стійкість громад

Тема спрямована на засвоєння здобувачами базових знань про громадську безпеку, захист населення, механізми реагування на надзвичайні ситуації та значення стійкості територіальних громад. Вивчення теми формує уявлення про управлінську логіку циклу безпеки, взаємодію суб'єктів, відповідальних за реагування, та необхідність поєднання правових, організаційних і ресурсних інструментів для забезпечення реальної ефективності захисту населення.

Тема 9. Безпека критичної та енергетичної інфраструктури: забезпечення безперервності життєво важливих функцій

Тема дає можливість зрозуміти значення критичної інфраструктури для функціонування держави і суспільства, засвоїти базові підходи до її захисту та принципи забезпечення безперервності послуг. Вивчення теми спрямоване на формування здатності визначати об'єкти критичної інфраструктури, аналізувати загрози та вразливості, а також усвідомлювати роль держави й операторів у забезпеченні стійкості, захисту та відновлення.

Тема 10. Соціальна, гуманітарна, екологічна та медична безпека: взаємозалежність сфер і комплексний характер ризиків

Тема спрямована на формування цілісного бачення соціальних, гуманітарних, екологічних і медичних чинників безпеки як взаємопов'язаних складових національної стійкості. Опанування теми дозволяє здобувачам зрозуміти, як екологічні ризики, загрози для охорони здоров'я та соціальна нестабільність впливають на життєво важливі інтереси держави і громадян, а також усвідомити організаційно-правові засади державної політики у цих сферах.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. АНАЛІТИКА ЗАГРОЗ ТА ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У БЕЗПЕКОВІЙ СФЕРІ

Тема 11. Класифікація загроз і вразливостей: методологія виявлення, аналізу та ранжирування ризиків

Тема допомагає сформуванню у здобувачів теоретичні знання та практикоорієнтовані навички щодо визначення властивостей об'єктів безпеки, класифікації загроз за основними критеріями, ідентифікації джерел загроз та встановлення пріоритетів реагування. Вивчення теми спрямоване на розвиток системного мислення, необхідного для впорядкування безпекової інформації, оцінювання уразливостей та застосування ризик-орієнтованого підходу як базового стандарту професійної діяльності.

Тема 12. Кадрова та корпоративна безпека: людський фактор, доброчесність та протидія внутрішнім загрозам

Тема дає можливість засвоїти значення кадрової надійності, доброчесності, запобігання внутрішнім ризикам та формування безпекової культури в організаціях. Вивчення теми спрямоване на розуміння того, як людський фактор впливає на стійкість інституцій, а також на усвідомлення організаційних підходів до протидії внутрішнім загрозам у діяльності державних і недержавних структур.

Тема 13. Розвідувальна та контррозвідувальна діяльність у системі національної безпеки: роль інформації та аналітики

Тема спрямована на формування уявлення про місце розвідувальної та контррозвідувальної діяльності у системі забезпечення національної безпеки, значення інформації для прогнозування ризиків і підтримки управлінських рішень, а також загальні принципи законності, координації та підзвітності відповідних інституцій. Вивчення теми дозволяє здобувачам усвідомити роль інформаційно-аналітичних процесів у запобіганні загрозам та забезпеченні державної стійкості.

Тема 14. Професійна етика та правові межі безпекової діяльності: відповідальність, підзвітність, взаємодія з суспільством

Тема спрямована на формування у здобувачів розуміння професійних стандартів діяльності у безпековій сфері, важливості етичних принципів, законності та підзвітності як умов суспільної довіри. Вивчення теми забезпечує усвідомлення ризиків зловживань владою, необхідності дотримання прав людини та коректної комунікації, а також формує здатність організовувати професійну діяльність у відповідності до демократичних цінностей і законних інтересів держави та суспільства.

Тема 15. Підсумкове узагальнення: інтегрована модель національної безпеки та траєкторія професійного розвитку здобувача

Тема спрямована на систематизацію отриманих знань, узгодження понятійного апарату, інтеграцію уявлень про сфери безпеки та механізми управління загрозами, а також на формування розуміння логіки подальшого навчання за спеціальністю. Вивчення теми допомагає здобувачам вибудувати цілісне бачення національної безпеки як системи, визначити власні освітні пріоритети та підготуватися до опанування наступних дисциплін, де ці підходи поглиблюються й деталізуються.

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементами презентацій Microsoft PowerPoint. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

4. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Національна безпека» є практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, групові проекти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із

доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання**.

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://surl.li/bpxlbi>
2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyue>

2-й семестр.

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Заг.сума балів
Робота на сем.занятті	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36
Сам.робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Всього										45

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
	36	9	15	40	100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Під час вивчення курсу виконується *робота на семінарських (практичних) заняттях по кожній з тем*.

Критерії оцінювання:

правильність відповідей та розрахунків – від 0 до 3 балів;

відповідність оформлення практичних робіт вимогам – 1 бал.

(враховуються лише за умови нарахування балів за правильність відповідей).

Робота на семінарському занятті оцінюється у **4 бали**.

Максимальна кількість балів за семінарські (практичні) заняття по курсу – **36 балів**.

Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	<p>Тема 1. Вступ до спеціальності: сутність національної безпеки та її місце в системі державної політики</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати базові підходи до визначення національної безпеки та

пояснити її зв'язок із суверенітетом, територіальною цілісністю і правами людини.

- Скласти схему взаємозв'язку інтересів особистості, суспільства і держави у контексті забезпечення безпеки.
- Розглянути приклади сучасних загроз та визначити, які сфери національної безпеки вони зачіпають.

Результат:

- Здобувачі зможуть систематизувати уявлення про сутність національної безпеки та її ключові орієнтири.
- Вміння розмежовувати об'єкти захисту та інтерпретувати загрози у системній логіці.
- Формування навичок узагальнення теоретичних знань і коректного використання базових понять.

Дискусія:

- Обговорити, як поєднати забезпечення безпеки з гарантіями прав і свобод людини.
- Порівняти підходи до національної безпеки як до «захисту держави» і як до «безпеки людини».
- Розглянути ситуації, коли інтереси держави та інтереси особистості можуть вступати у суперечність, і запропонувати механізми балансу.

Тема 2. Теорія національної безпеки: понятійно-категоріальний апарат, структура, об'єкти та суб'єкти

Завдання:

- Визначити структуру національної безпеки та охарактеризувати її основні складові.
- Скласти таблицю: об'єкти національної безпеки — можливі загрози — ключові суб'єкти реагування.
- Проаналізувати роль державних і недержавних суб'єктів у забезпеченні безпеки.

Результат:

- Здобувачі зможуть використовувати понятійно-категоріальний апарат теорії національної безпеки.
- Вміння визначати об'єкти і суб'єкти безпеки, пов'язувати їх із напрямками загроз.
- Формування здатності до системного бачення безпекової архітектури.

Дискусія:

- Обговорити межі участі громадянського суспільства у забезпеченні національної безпеки.
- Порівняти поняття «об'єкт безпеки» і «ресурс безпеки» та їх практичне значення.
- Розглянути випадки дублювання функцій суб'єктів безпеки й оцінити

ризика інституційної фрагментації.

Тема 3. Система забезпечення національної безпеки України: інституційна архітектура та механізми взаємодії

Завдання:

- Проаналізувати інституційну побудову системи забезпечення національної безпеки та логіку її координації.
- Скласти схему міжвідомчої взаємодії у випадку кризової ситуації (вибір прикладу).
- Розглянути кейс управлінського рішення у сфері безпеки та визначити його сильні й слабкі сторони.

Результат:

- Здобувачі зможуть пояснювати роль і функції ключових безпекових інститутів.
- Вміння аналізувати механізми координації, відповідальності та підзвітності.
- Формування навичок опису управлінського циклу ухвалення рішень у безпековій сфері.

Дискусія:

- Обговорити, що є важливішим у кризі: швидкість реагування чи процедурна досконалість.
- Порівняти централізовані й децентралізовані моделі координації.
- Розглянути, як уникати управлінських помилок у ситуації неповної інформації.

Тема 4. Правові засади національної безпеки: принципи законності, верховенства права та стандарти захисту прав людини

Завдання:

- Проаналізувати роль принципу верховенства права у забезпеченні національної безпеки.
- Скласти схему: правові гарантії — механізми контролю — відповідальність суб'єктів безпеки.
- Розглянути приклад безпекового заходу та оцінити його пропорційність і законність.

Результат:

- Здобувачі зможуть обґрунтовувати необхідність правових меж у безпековій діяльності.
- Вміння оцінювати рішення через критерії законності, пропорційності та поваги до прав людини.
- Формування навичок правового аналізу типових управлінських ситуацій.

Дискусія:

	<ul style="list-style-type: none"> • Обговорити межі допустимого обмеження прав у період загроз і криз. • Порівняти роль судового, парламентського і громадського контролю у безпековій сфері. • Розглянути конфлікти між «ефективністю» і «правовою процедурою» та запропонувати рішення.
	<p>Тема 5. Економічна безпека як складова національної безпеки: ключові ризики та інструменти забезпечення стійкості</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначити основні загрози економічній безпеці та пояснити їх вплив на державну стійкість. • Скласти схему: ризик — наслідок — можливий управлінський інструмент реагування. • Проаналізувати кейс економічної дестабілізації та запропонувати набір пріоритетних заходів. <p>Результат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здобувачі зможуть класифікувати загрози економічній сфері та пояснювати їх зв'язок із безпекою держави. • Вміння визначати пріоритети реагування та аргументувати доцільність заходів. • Формування навичок оцінювання економічних ризиків у логіці національної безпеки. <p>Дискусія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обговорити співвідношення «ринкових свобод» і «державного регулювання» в інтересах безпеки. • Порівняти короткострокові та довгострокові підходи до економічної стійкості. • Розглянути конфлікт між соціальною підтримкою та бюджетною дисципліною у кризу. <p>Тема 6. Інформаційна безпека та захист інформації: загрози, вразливості, базові підходи до протидії</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначити типові загрози інформаційному простору та інформаційним ресурсам і пояснити їх наслідки. • Скласти схему: джерело загрози — вразливість — можливий інструмент протидії. • Розглянути кейс інформаційного впливу/інциденту та запропонувати базову модель реагування. <p>Результат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здобувачі зможуть аналізувати загрози і вразливості в інформаційній сфері. • Вміння застосовувати базові підходи до захисту інформації в організаційній та державній логіці.

- Формування навичок аргументування рішень із урахуванням ризиків та обмежень.

Дискусія:

- Обговорити, де межа між свободою слова і захистом інформаційного простору.
- Порівняти профілактичні та реактивні підходи до протидії загрозам.
- Розглянути ситуації, коли безпекові заходи можуть негативно впливати на довіру суспільства.

Тема 7. Воєнна та оборонна складова національної безпеки: обороноздатність, стратегічні й оперативні підходи

Завдання:

- Визначити місце оборони у структурі національної безпеки та пояснити її взаємозв'язок із іншими сферами.
- Скласти схему: загроза — рівень реагування — суб'єкти — очікуваний результат.
- Проаналізувати приклад воєнної/гібридної загрози та окреслити можливі управлінські дії.

Результат:

- Здобувачі зможуть пояснювати логіку оборонного компонента безпеки та його пріоритети.
- Вміння розрізняти стратегічний, оперативний і тактичний рівні у безпековому управлінні.
- Формування навичок системного аналізу загроз обороноздатності.

Дискусія:

- Обговорити співвідношення військових і невійськових інструментів у протидії загрозам.
- Порівняти поняття стримування, оборони, стійкості та їх практичне значення.
- Розглянути, як забезпечити ефективну координацію у багатосуб'єктному середовищі.

Тема 8. Громадська безпека та цивільний захист: попередження, реагування, відновлення та стійкість громад

Завдання:

- Проаналізувати роль держави і місцевого рівня у забезпеченні громадської безпеки та цивільного захисту.
- Скласти схему циклу: попередження — готовність — реагування — відновлення.
- Розглянути кейс надзвичайної ситуації та визначити ключові управлінські рішення.

Результат:

- Здобувачі зможуть пояснювати механізми реагування і відновлення у

межах цивільного захисту.

- Вміння визначати відповідальних суб'єктів і необхідні ресурси у кризі.
- Формування навичок оцінювання ефективності дій у межах стійкості громад.

Дискусія:

- Обговорити, що в кризі важливіше: ресурси чи організація взаємодії.
- Порівняти підходи до безпеки в мирний час і під час надзвичайних умов.
- Розглянути типові управлінські помилки та способи їх мінімізації.

Тема 9. Безпека критичної та енергетичної інфраструктури: забезпечення безперервності життєво важливих функцій

Завдання:

- Визначити поняття критичної інфраструктури та пояснити її роль у стійкості держави.
- Скласти схему: об'єкт — загроза — вразливість — заходи захисту — відновлення.
- Проаналізувати приклад порушення безперервності послуг і запропонувати заходи реагування.

Результат:

- Здобувачі зможуть визначати об'єкти критичної інфраструктури та пов'язані з ними ризики.
- Вміння застосовувати базову логіку безперервності функціонування і відновлення.
- Формування навичок ранжирування загроз та вибору першочергових заходів.

Дискусія:

- Обговорити, хто має нести основну відповідальність за стійкість: держава чи оператори.
- Порівняти пріоритети захисту і швидкого відновлення та критерії їх оцінювання.
- Розглянути ситуації дефіциту ресурсів і принципи визначення пріоритетів.

Тема 10. Соціальна, гуманітарна, екологічна та медична безпека: взаємозалежність сфер і комплексний характер ризиків

Завдання:

- Визначити, як соціальні й гуманітарні ризики впливають на загальну стійкість держави.
- Скласти схему взаємозалежності: екологічні/медичні/соціальні чинники — наслідки — управлінські рішення.
- Розглянути кейс кризи у соціальній або медичній сфері та оцінити її безпекові наслідки.

Результат:

	<ul style="list-style-type: none"> • Здобувачі зможуть пояснювати комплексний характер ризиків та міжсферні залежності. • Вміння визначати, як рішення в одній сфері змінюють ризики в іншій. • Формування навичок інтегрованого мислення у безпековій політиці. <p>Дискусія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обговорити, чи може соціальна політика розглядатися як інструмент національної безпеки. • Порівняти підходи «реагування» і «профілактики» у гуманітарних ризиках. • Розглянути конфлікти між економічними інтересами і екологічними вимогами.
	<p>Тема 11. Класифікація загроз і вразливостей: методологія виявлення, аналізу та ранжирування ризиків</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Навчитися класифікувати загрози за походженням, масштабом, спрямованістю та наслідками. • Скласти матрицю: загроза — ймовірність — вплив — пріоритет реагування. • Проаналізувати обраний кейс і визначити джерела загроз, уразливості та пріоритети дій. <p>Результат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здобувачі зможуть здійснювати базову класифікацію та ранжирування загроз і вразливостей. • Вміння аргументовано визначати пріоритети реагування та логіку вибору заходів. • Формування навичок роботи з безпековою інформацією у структурованому вигляді. <p>Дискусія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обговорити, як уникати суб'єктивності у визначенні пріоритетів загроз. • Порівняти підходи ризик-орієнтованого та сценарного аналізу. • Розглянути ситуації, коли різні суб'єкти по-різному оцінюють одну й ту саму загрозу. <p>Тема 12. Кадрова та корпоративна безпека: людський фактор, добросовісність та протидія внутрішнім загрозам</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначити типові внутрішні ризики, пов'язані з персоналом і організаційними процесами. • Скласти схему: ризик персоналу — профілактика — контроль — реагування. • Проаналізувати кейс внутрішнього інциденту та запропонувати управлінські рішення. <p>Результат:</p>

- Здобувачі зможуть пояснювати роль людського фактору у стійкості інституцій.
- Вміння визначати інструменти профілактики та контролю внутрішніх ризиків.
- Формування навичок аргументованого вибору управлінських рішень у межах доброчесності.

Дискусія:

- Обговорити межі контролю персоналу та поваги до прав людини.
- Порівняти профілактичні та дисциплінарні механізми забезпечення доброчесності.
- Розглянути ризики формального підходу до безпекової культури.

Тема 13. Розвідувальна та контррозвідувальна діяльність у системі національної безпеки: роль інформації та аналітики

Завдання:

- Охарактеризувати роль інформації й аналітики у прийнятті рішень у сфері безпеки.
- Скласти схему: потреба в інформації — збір — аналіз — рішення — зворотний зв'язок.
- Розглянути кейс загрози і визначити, яку інформацію необхідно отримати для якісної оцінки ризиків.

Результат:

- Здобувачі зможуть пояснювати значення інформаційно-аналітичної складової безпеки.
- Вміння визначати інформаційні потреби та роль інституційної взаємодії.
- Формування навичок критичного ставлення до даних і висновків.

Дискусія:

- Обговорити, як забезпечити баланс між ефективністю і законністю у спеціальній діяльності.
- Порівняти роль відкритих джерел і спеціальних каналів у безпековому аналізі.
- Розглянути ризики помилкових оцінок та їх наслідки для управлінських рішень.

Тема 14. Професійна етика та правові межі безпекової діяльності: відповідальність, підзвітність, взаємодія з суспільством

Завдання:

- Визначити етичні принципи професійної діяльності у безпековій сфері та їх значення для довіри суспільства.
- Скласти схему: повноваження — межі — контроль — відповідальність.
- Розглянути ситуацію моральної дилеми у безпековій діяльності та запропонувати обґрунтований варіант рішення.

Результат:

- Здобувачі зможуть аргументувати необхідність етики й підзвітності у безпековій сфері.
- Вміння оцінювати рішення через законність, доброчесність і суспільну довіру.
- Формування навичок професійної аргументації в умовах ціннісних конфліктів.

Дискусія:

- Обговорити, як формувати довіру до безпекових інститутів у кризові періоди.
- Порівняти дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність у безпековій діяльності.
- Розглянути, як діяти у ситуаціях конфлікту інтересів і тиску.

Тема 15. Підсумкове узагальнення: інтегрована модель національної безпеки та траєкторія професійного розвитку здобувача

Завдання:

- Узагальнити структуру національної безпеки та визначити взаємозалежності між її складовими.
- Скласти інтегровану схему: сфери безпеки — загрози — суб'єкти — інструменти — критерії оцінювання.
- Підготувати короткий аналітичний висновок щодо пріоритетів безпеки у вибраному сценарії.

Результат:

- Здобувачі зможуть інтегрувати знання курсу у цілісну модель.
- Вміння логічно формулювати висновки та обґрунтовувати пріоритети.
- Формування готовності до подальшого опанування профільних дисциплін і практичних кейсів.

Дискусія:

- Обговорити, які компетентності є ключовими для фахівця з національної безпеки на старті кар'єри.
- Порівняти підходи до навчання через теорію і через практичні кейси та визначити оптимальний баланс.
- Розглянути, як змінюються пріоритети безпеки залежно від рівня загроз і ресурсів держави.

Усього за навчальною дисципліною

5.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт до 19 тем.

Критерії оцінювання:

Змістовність, відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 19 балів.

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

№ п/п	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Форми контролю СРЗ
1	<p>Тема 1. Вступ до спеціальності: сутність національної безпеки та її місце в системі державної політики</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати еволюцію підходів до розуміння національної безпеки в Україні та скласти хронологічну таблицю ключових етапів становлення сучасної безпекової політики.</p> <p>Підготувати короткий огляд основних трансформацій державної політики у сфері національної безпеки та визначити їх вплив на сучасну систему забезпечення безпеки.</p>	Презентація результатів
2	<p>Тема 2. Теорія національної безпеки: понятійно-категоріальний апарат, структура, об'єкти та суб'єкти</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Систематизувати ключові поняття теорії національної безпеки (безпека, загроза, ризик, уразливість, стійкість, національні інтереси) та скласти глосарій із короткими науково-коректними визначеннями.</p> <p>Скласти структурну схему національної безпеки з визначенням її основних складових, об'єктів і суб'єктів, а також коротко пояснити роль кожного суб'єкта у забезпеченні безпеки.</p>	Презентація результатів
3	<p>Тема 3. Система забезпечення національної безпеки України: інституційна архітектура та механізми взаємодії</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати інституційну архітектуру системи забезпечення національної безпеки України та скласти схему взаємодії ключових суб'єктів у звичайних умовах і в умовах кризової ситуації.</p> <p>Підготувати короткий огляд типових проблем міжвідомчої координації у сфері безпеки (дублювання повноважень, фрагментація відповідальності, дефіцит інформації) та запропонувати обґрунтовані напрями їх мінімізації.</p>	Презентація результатів
4	<p>Тема 4. Правові засади національної безпеки: законність, верховенство права та стандарти захисту прав людини</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати базові принципи правового забезпечення національної безпеки (законність, пропорційність, підзвітність, повага до прав людини) та скласти таблицю:</p>	Презентація результатів

	<p>принцип — зміст — практичне значення для безпекової діяльності.</p> <p>Розглянути один приклад безпекового заходу (обраний здобувачем) і підготувати короткий висновок щодо його відповідності критеріям законності та пропорційності, з акцентом на баланс інтересів особистості, суспільства і держави.</p>	
5	<p>Тема 5. Економічна безпека як складова національної безпеки: ризики та інструменти стійкості</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти класифікацію ключових загроз економічній безпеці та подати її у вигляді таблиці: загроза — можливі наслідки — інструменти реагування.</p> <p>Підготувати короткий аналітичний огляд одного економічного ризику (обраного здобувачем) та обґрунтувати, які управлінські рішення є пріоритетними для зниження його впливу на стійкість держави.</p>	Презентація результатів
6	<p>Тема 6. Інформаційна безпека та захист інформації: загрози, вразливості, підходи до протидії</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Визначити типові загрози інформаційному простору та скласти таблицю: джерело загрози — канал/спосіб впливу — уразливість — можливі наслідки.</p> <p>Підготувати короткий огляд організаційних підходів до захисту інформації (політики, процедури, управління ризиками, навчання персоналу) та пояснити їх значення для забезпечення стійкості державних і недержавних інституцій.</p>	Презентація результатів
7	<p>Тема 7. Воєнна та оборонна складова національної безпеки: обороноздатність і управлінські рівні реагування</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати місце воєнної та оборонної складової у структурі національної безпеки та скласти схему взаємозв'язку оборонної сфери з економічною, інформаційною, соціальною та іншими складовими.</p> <p>Підготувати короткий аналітичний опис одного сценарію загрози обороноздатності (обраного здобувачем) із визначенням рівнів реагування (стратегічного, оперативного, тактичного) та ролей суб'єктів сектору безпеки і оборони.</p>	Презентація результатів
8	<p>Тема 8. Громадська безпека та цивільний захист: попередження, реагування, відновлення</p>	Презентація результатів

	<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти схему циклу управління безпекою у сфері цивільного захисту: попередження — готовність — реагування — відновлення, коротко описавши зміст кожного етапу та роль відповідальних суб'єктів.</p> <p>Підготувати короткий огляд одного кейсу надзвичайної ситуації (обраного здобувачем) з визначенням ключових управлінських рішень, ресурсних потреб і критеріїв оцінки ефективності реагування.</p>	
9	<p>Тема 9. Безпека критичної та енергетичної інфраструктури: стійкість і безперервність функціонування</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Визначити поняття критичної та енергетичної інфраструктури й скласти таблицю: об'єкт — критичні функції — основні загрози — можливі вразливості — пріоритетні заходи захисту.</p> <p>Підготувати короткий аналітичний огляд підходів до забезпечення безперервності функціонування та відновлення послуг (на прикладі обраного сектору) з поясненням, чому швидке відновлення є елементом національної стійкості.</p>	Презентація результатів
10	<p>Тема 10. Соціальна, гуманітарна, екологічна та медична безпека: комплексні ризики і міжсферні залежності</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти схему взаємозалежності соціальних, гуманітарних, екологічних і медичних ризиків та пояснити, як загроза в одній сфері може спричинити наслідки в інших.</p> <p>Підготувати короткий огляд однієї проблеми (обраної здобувачем) у соціальній/екологічній/медичній сфері та визначити її безпекові наслідки для держави й суспільства, запропонувавши загальні напрями реагування.</p>	Презентація результатів
11	<p>Тема 11. Класифікація загроз і вразливостей: виявлення, аналіз, ранжирування</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Розробити матрицю оцінювання загроз (ймовірність — вплив — пріоритет) та застосувати її до 5 загроз, обраних здобувачем, з коротким поясненням отриманих пріоритетів.</p> <p>Скласти класифікацію джерел загроз і вразливостей для одного об'єкта безпеки (обраного здобувачем) та підготувати короткий висновок щодо першочергових напрямів мінімізації ризиків.</p>	Презентація результатів
12	<p>Тема 12. Кадрова та корпоративна безпека: людський</p>	Презентація

	<p>фактор, доброчесність, протидія внутрішнім загрозам</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати типові внутрішні загрози, пов'язані з персоналом (помилки, недоброчесність, витoki інформації, конфлікти інтересів) та скласти таблицю: загроза — фактори виникнення — профілактика — реагування.</p> <p>Підготувати короткий огляд ролі безпекової культури та етичних стандартів у запобіганні внутрішнім ризикам, визначивши, як ці інструменти підвищують стійкість організації та довіру суспільства.</p>	результатів
13	<p>Тема 13. Розвідувальна та контррозвідувальна діяльність: значення інформації та аналітики для рішень</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти схему інформаційно-аналітичного циклу в безпековій сфері: формування потреб — збір — аналіз — рішення — зворотний зв'язок, пояснивши значення кожного етапу.</p> <p>Розглянути приклад загрози (обраний здобувачем) і визначити, які дані та аналітичні висновки необхідні для її коректної оцінки, а також які ризики породжує дефіцит або викривлення інформації.</p>	Презентація результатів
14	<p>Тема 14. Професійна етика та правові межі безпекової діяльності: відповідальність, підзвітність, взаємодія з суспільством</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Проаналізувати ключові етичні принципи діяльності фахівця у безпековій сфері та скласти таблицю: принцип — зміст — ризики порушення — можливі наслідки для довіри та законності.</p> <p>Описати одну ситуацію професійної дилеми (обрану здобувачем) і підготувати короткий висновок щодо належної моделі поведінки з урахуванням законності, підзвітності та поваги до прав людини.</p>	Презентація результатів
15	<p>Тема 15. Підсумкове узагальнення: інтегрована модель національної безпеки та траєкторія професійного розвитку</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Скласти інтегровану схему національної безпеки: сфери — об'єкти — загрози — суб'єкти — інструменти забезпечення — критерії оцінки, та коротко пояснити логіку взаємозв'язків.</p>	Презентація результатів

--	--	--

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Вступ до спеціальності “Національна безпека”».

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

вибір теми;

розробка плану;

ознайомлення з рекомендованою літературою;

написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

обґрунтування вибраної теми;

опрацювання відповідної літератури;

наявність авторського розділу;

наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 – сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Теми рефератів

1. Поняття національної безпеки та її еволюція у сучасній Україні
2. Національні інтереси: зміст, класифікація та роль у державній політиці
3. Система забезпечення національної безпеки України: структура та принципи функціонування
4. Суб'єкти сектору безпеки і оборони: місце, роль та механізми взаємодії
5. Верховенство права як фундаментальний принцип у сфері національної безпеки
6. Баланс прав і свобод людини та безпекових потреб держави: правові межі і критерії пропорційності
7. Демократичний цивільний контроль у системі забезпечення національної безпеки: моделі та інструменти

8. Інституційна координація у сфері безпеки: проблеми фрагментації та шляхи її подолання
9. Ризик-орієнтований підхід у державному управлінні національною безпекою
10. Класифікація загроз національній безпеці: критерії та практичне значення
11. Економічна безпека як складова національної безпеки: сутність і показники стійкості
12. Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації та війни
13. Фінансова стійкість держави як чинник національної безпеки
14. Корупція як загроза національній безпеці: інституційні та правові механізми протидії
15. Енергетична безпека у структурі національної безпеки: виклики та пріоритети
16. Безпека критичної інфраструктури: поняття, об'єкти та моделі захисту
17. Забезпечення безперервності критичних послуг: управлінські підходи та критерії ефективності
18. Вплив воєнних ризиків на функціонування критичної та енергетичної інфраструктури
19. Логістична безпека та стійкість ланцюгів постачання як фактор національної безпеки
20. Технологічна та інноваційна спроможність держави як елемент національної стійкості
21. Інформаційна безпека в системі національної безпеки: ключові загрози та напрями протидії
22. Захист інформації як елемент державної політики: організаційні та правові засади
23. Роль публічної комунікації у забезпеченні національної безпеки та суспільної стійкості
24. Інформаційні впливи та дезінформація: механізми поширення і протидії на державному рівні
25. Критичне мислення та медіаграмотність як інструменти зміцнення безпеки суспільства
26. Захист персональних даних як компонент національної безпеки: ризики та гарантії
27. Безпека державних інформаційних ресурсів: ризики, вразливості та управлінські рішення
28. Інформаційна стійкість органів публічної влади в умовах кризових ситуацій
29. Цифровізація публічного управління: переваги, ризики та виклики для національної безпеки
30. Роль аналітики та даних у прийнятті управлінських рішень у сфері безпеки
31. Воєнна безпека та обороноздатність: сутність, структура і державні пріоритети
32. Гібридні загрози: зміст, інструменти впливу та комплексні механізми реагування
33. Стратегічне планування у сфері національної безпеки: документи, підходи, проблеми реалізації

34. Сценарне планування і прогнозування загроз у державному управлінні безпекою

35. Управління кризами у системі національної безпеки: моделі реагування та відновлення

36. Громадська безпека як складова національної безпеки: поняття та напрями забезпечення

37. Цивільний захист і захист населення: організаційні механізми та управлінські рішення

38. Стійкість територіальних громад у кризових умовах: управлінські та ресурсні чинники

39. Роль місцевого самоврядування у забезпеченні безпеки та стійкості громад

40. Публічно-приватне партнерство у сфері безпеки: можливості, ризики та межі

41. Соціальна безпека та суспільна згуртованість: вплив на національну стійкість

42. Міграційні процеси як фактор національної безпеки: ризики та державна політика

43. Медична безпека: загрози для охорони здоров'я та механізми державного реагування

44. Біологічні ризики як складова національної безпеки: управління і профілактика

45. Екологічна безпека у структурі національної безпеки: ключові виклики та пріоритети

46. Воєнні дії та екологічні ризики: наслідки та підходи до мінімізації шкоди

47. Кадрова безпека у державних інституціях: добросесність, надійність і внутрішні ризики

48. Корпоративна безпека та протидія рейдерству: організаційні та правові інструменти

49. Розвідувальна і контррозвідувальна діяльність у системі національної безпеки: роль і межі

50. Професійна етика фахівця з національної безпеки: стандарти, відповідальність, підзвітність

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Проведення модульного контролю з дисципліни «Вступ до спеціальності «Національна безпека»».

здійснюється у формі тестового завдання.

Тестові завдання стосуються термінології, функцій, принципів та особливостей адміністративного судочинства.

Запитання формулюються з урахуванням принципів:

Лаконічність: чіткі та стислі формулювання.

Завершеність: відповіді охоплюють всі аспекти запитання.

Гомогенність: правильні та неправильні варіанти відповіді логічно та граматично подібні.

Вибірковість: питання стосуються суттєвих аспектів вивченого матеріалу.

Завдання передбачають вибір одного правильного варіанта з трьох запропонованих.

Кожне тестове завдання оцінюється в **1 бал**. (**1 бал** – відповідь правильна; **0 балів** – відповідь неправильна).

Загальна максимальна можлива кількість балів за модульну контрольну роботу - 15 балів.

Час на виконання.

На виконання всього контрольного завдання відводиться **30 хвилин**.

Мінімальний поріг.

Для успішного складання модульного контролю здобувач повинен набрати не менше 10 балів (60% від максимальної кількості).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

Бали	Процент виконання	Результат
14-15	-100%	Зараховано
13	83-90%	
12	76-82%	
11	60-75%	
10	60-67%	
0-9	< 60%	Не зараховано

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Відбувається згідно з «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ ВНЗ МАУП» <https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>

Орієнтовний перелік питань для комплексного контролю:

1. Розкрийте сутність поняття національної безпеки та поясніть її місце у системі державної політики України.
2. Поясніть різницю між категоріями безпека, загроза, ризик, уразливість і стійкість та їх значення для аналізу безпекового середовища.
3. Охарактеризуйте національні інтереси як основу формування державної політики у сфері національної безпеки.
4. Визначте об'єкти національної безпеки та поясніть, у чому полягає їх значення для захисту життєво важливих інтересів.
5. Визначте суб'єкти забезпечення національної безпеки та охарактеризуйте їх основні функції.
6. Поясніть принципи забезпечення національної безпеки та обґрунтуйте їх практичне значення.
7. Охарактеризуйте структуру національної безпеки та назвіть її ключові складові.
8. Поясніть співвідношення інтересів особистості, суспільства і держави у системі національної безпеки.
9. Розкрийте зміст принципу верховенства права та його значення у сфері національної безпеки.
10. Обґрунтуйте необхідність правових меж у безпековій діяльності та поясніть принцип пропорційності.
11. Охарактеризуйте роль прав і свобод людини як ціннісного орієнтира у забезпеченні національної безпеки.
12. Поясніть, як забезпечення суверенітету і територіальної цілісності інтегрується у державну безпекову політику.
13. Розкрийте сутність демократичного цивільного контролю у секторі безпеки і оборони.
14. Назвіть основні інструменти підзвітності та контролю у сфері національної безпеки та поясніть їх призначення.
15. Поясніть роль стратегічних документів у формуванні державної політики національної безпеки.
16. Розкрийте сутність інституційної координації у сфері безпеки та поясніть її значення у кризових умовах.

17. Охарактеризуйте типові проблеми міжвідомчої взаємодії у системі забезпечення національної безпеки.

18. Поясніть, у чому полягає ризик-орієнтований підхід у державному управлінні безпекою.

19. Визначте критерії класифікації загроз національній безпеці та поясніть їх застосування.

20. Поясніть, як здійснюється ранжирування джерел загроз і вразливостей та для чого воно потрібне.

21. Розкрийте сутність економічної безпеки як складової національної безпеки.

22. Назвіть ключові загрози економічній безпеці України та охарактеризуйте їх наслідки.

23. Поясніть роль фінансової стійкості держави у забезпеченні національної безпеки.

24. Обґрунтуйте, чому корупція розглядається як загроза національній безпеці та які механізми протидії є пріоритетними.

25. Охарактеризуйте енергетичну безпеку та її місце у структурі національної безпеки.

26. Назвіть основні загрози енергетичній безпеці та поясніть їх вплив на стійкість держави.

27. Розкрийте поняття критичної інфраструктури та поясніть її роль у життєзабезпеченні держави і суспільства.

28. Охарактеризуйте критерії віднесення об'єктів до критичної інфраструктури.

29. Поясніть сутність підходу безперервності функціонування критичних послуг та його значення для національної стійкості.

30. Охарактеризуйте основні напрямки захисту і відновлення критичної інфраструктури у кризових умовах.

31. Розкрийте сутність інформаційної безпеки у системі національної безпеки.

32. Назвіть типові загрози інформаційному простору та інформаційним ресурсам держави.

33. Поясніть роль організаційних політик і процедур у забезпеченні інформаційної безпеки.

34. Охарактеризуйте значення захисту персональних даних для національної безпеки та суспільної довіри.

35. Розкрийте сутність інформаційної стійкості органів публічної влади та чинники її забезпечення.

36. Поясніть, як цифровізація публічного управління впливає на ризики та можливості у сфері національної безпеки.

37. Охарактеризуйте роль публічної комунікації у зміцненні суспільної стійкості та безпеки.

38. Поясніть механізми поширення дезінформації та напрями протидії на державному і суспільному рівнях.

39. Обґрунтуйте значення медіаграмотності та критичного мислення як елементів безпекової культури.

40. Поясніть роль даних та аналітики у прийнятті управлінських рішень у сфері безпеки.

41. Розкрийте сутність воєнної безпеки та обороноздатності як складової національної безпеки.

42. Поясніть відмінності між стратегічним, оперативним і тактичним рівнями управління у безпековій сфері.

43. Охарактеризуйте поняття гібридних загроз та поясніть їх комплексний характер.

44. Назвіть основні інструменти протидії гібридним загрозам і поясніть принцип комплексності реагування.

45. Поясніть сутність управління кризами у системі національної безпеки та його основні етапи.

46. Охарактеризуйте роль планування у забезпеченні готовності до криз і надзвичайних ситуацій.

47. Розкрийте значення сценарного планування і прогнозування загроз у державному управлінні безпекою.

48. Поясніть роль ресурсного забезпечення у реагуванні на загрози та кризові ситуації.

49. Охарактеризуйте поняття громадської безпеки та її місце у структурі національної безпеки.

50. Поясніть взаємозв'язок громадської безпеки та цивільного захисту у забезпеченні стійкості суспільства.

51. Розкрийте сутність цивільного захисту та його ключові завдання у захисті населення.

52. Охарактеризуйте цикл попередження, готовності, реагування та відновлення у сфері цивільного захисту.

53. Поясніть роль територіальних громад у забезпеченні безпеки та стійкості у кризових умовах.

54. Охарактеризуйте механізми взаємодії місцевого самоврядування з державними суб'єктами безпеки.

55. Обґрунтуйте значення публічно-приватного партнерства у сфері безпеки та назвіть типові ризики такої взаємодії.

56. Поясніть, як забезпечується координація у багатосуб'єктному середовищі під час криз.

57. Охарактеризуйте типові конфлікти компетенцій у сфері безпеки та можливі шляхи їх мінімізації.

58. Розкрийте сутність безпекової культури та її значення для державних і недержавних інституцій.

59. Поясніть, що таке внутрішні загрози у діяльності організацій та як вони впливають на стійкість.

60. Охарактеризуйте роль доброчесності і комплаєнсу у запобіганні безпековим ризикам.

61. Розкрийте поняття соціальної безпеки та поясніть її вплив на національну стійкість.

62. Охарактеризуйте міграційні процеси як фактор національної безпеки та назвіть основні ризики.

63. Поясніть роль державної політики у забезпеченні суспільної згуртованості та мінімізації соціальних ризиків.

64. Розкрийте сутність медичної безпеки та визначте її ключові загрози.

65. Охарактеризуйте біологічні ризики у системі національної безпеки та підходи до профілактики.

66. Розкрийте поняття екологічної безпеки у складі національної безпеки та назвіть основні загрози.

67. Поясніть, як воєнні дії впливають на екологічні ризики та які напрями мінімізації наслідків є пріоритетними.

68. Охарактеризуйте принципи оцінювання екологічних ризиків у державному управлінні безпекою.

69. Поясніть роль організаційно-правових засад охорони здоров'я у забезпеченні національної безпеки.

70. Охарактеризуйте взаємозалежність соціальної, екологічної та медичної складових безпеки.

71. Розкрийте сутність кадрової безпеки та поясніть її значення для стійкості безпекових інститутів.

72. Назвіть типові кадрові ризики та охарактеризуйте інструменти їх профілактики і контролю.

73. Поясніть значення етичних стандартів у діяльності фахівця з національної безпеки.

74. Охарактеризуйте поняття конфлікту інтересів та механізми його запобігання у безпековій діяльності.

75. Розкрийте поняття корпоративної безпеки та її взаємозв'язок з економічною безпекою держави.

76. Поясніть сутність рейдерства як загрози та назвіть напрями протидії на організаційному і державному рівнях.

77. Охарактеризуйте роль розвідувальної та контррозвідувальної діяльності у системі забезпечення національної безпеки.

78. Поясніть значення інформаційно-аналітичного забезпечення для попередження загроз.

79. Розкрийте сутність класифікації загроз і вразливостей та поясніть її значення для пріоритизації ресурсів.

80. Охарактеризуйте матричні підходи до оцінювання ризиків (ймовірність/вплив) та поясніть їх переваги і обмеження.

81. Поясніть, як організовується професійна діяльність у сфері національної безпеки з дотриманням прав людини.

82. Охарактеризуйте механізми підзвітності та відповідальності у діяльності суб'єктів забезпечення безпеки.

83. Поясніть роль суспільної довіри у функціонуванні безпекових інститутів та фактори її зміцнення.

84. Розкрийте значення комунікації органів влади з населенням у кризових ситуаціях.

85. Охарактеризуйте типові помилки управлінських рішень у сфері безпеки та способи їх мінімізації.

86. Поясніть критерії ефективності безпекової політики та підходи до її оцінювання.

87. Розкрийте сутність інтегрованого підходу до національної безпеки та поясніть його практичні переваги.

88. Поясніть, як формуються пріоритети безпеки за умов обмежених ресурсів.

89. Охарактеризуйте роль професійного розвитку фахівця з національної безпеки та ключові траєкторії спеціалізації.

90. Підсумуйте значення дисципліни «Вступ до спеціальності “Національна безпека”» у формуванні базових компетентностей і результатів навчання здобувача.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи).	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу:

Курс Вступ до спеціальності “Національна безпека”» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності МАУП та Положення про запобігання та виявлення плагіату в наукових та академічних текстах у ПрАТ ВНЗ МАУП, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських (практичних) заняттях, а також виконання завдань для самостійної роботи.

Відпрацювання семінарського заняття може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення курсу проводиться модульна контрольна робота 1. Результат модульної контрольної роботи для здобувача, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, здобувач має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Рекомендовані джерела (література):

Основні джерела:

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19> (дата звернення: 27.02.2026).
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України” : Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/392/2020> (дата звернення: 27.02.2026).
3. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16.11.2021 № 1882-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20> (дата звернення: 27.02.2026).
4. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 02.10.2012 № 5403-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5403-17> (дата звернення: 27.02.2026).

Додаткові:

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/389-19> (дата звернення: 27.02.2026).
2. Національна безпека : монографія (збірник/колективна праця) / за наук. ред. (видання 2021 р.). URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19737/1/Dzioban_2021_mon.pdf (дата звернення: 27.02.2026).
3. Національна безпека України : навчальний посібник (видання 2025 р.). URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi84/0063987.pdf> (дата звернення: 27.02.2026).
4. Національна безпека України в умовах воєнного стану : навч.-практ. видання (2024). URL: <https://jurkniga.ua/contents/natsionalna-bezpeka-ukraini-v-umovakh-voienno-go-stanu.pdf> (дата звернення: 27.02.2026).

5. CERT-UA. Рекомендації та матеріали щодо реагування на інциденти (офіційні публікації/розділ рекомендацій). URL: <https://cert.gov.ua/> (дата звернення: 27.02.2026).

6. Офіційні документи РНБО України (укази/рішення/санкційні пакети та ін.) : добірка документів на порталі РНБО. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Documents/> (дата звернення: 27.02.2026).

Інформаційні ресурси:

- 1.Бібліотека ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Верховна Рада України – <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
6. Офіційний веб портал судової влади в Україні URL: <https://court.gov.ua/>
7. Єдиний реєстр судових рішень в Україні. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
8. Prozorro: система публічних закупівель. URL: <https://prozorro.gov.ua>
9. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>